

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 189.

V Ljubljani, v petek 20. avgusta 1886.

Letnik XIV.

Cerkev in ubogi.

Po raznih načinih napada se katoliška cerkev od nekdanj, a v novejših časih čedalje bolj. Tu z besedo, tam s pismom; tu z lažjo in obrekovanjem, tam s kruto silo. Izmed drugih obrekovanj pogledimo danes le eno, ki se glasi: Cerkev ne stori nič za reveže; za reveže več storé krivoverstva in frama-sonske družbe. V najnovejših časih oglašil se je protestantski zgodovinar Veber, ki piše v „Mün-chener Allgem. Ztg.“, ter trdi, da se cerkev ni mnogo brigala za uboge, saj v taki meri ne, kakor n. pr. krivoverci Valdovci, dalje trdi, da se skrb za uboge in bolne nahaja v najlepšem cvetju pri krivo-vercih, a s katoliško cerkvijo se ne dá strinjati duh pravega uboštva. Apostoli pravega uboštva so mu krivoverci Valdovci. Pogledimo toraj nekoliko njih dejanje in nehanje. Podpišmo jim potni list.

Na severnem Italijanskem in na južnem Fran-coskem začela se je ta verska ločina v 12. stoletji. Njih začetnik je bil Petrus Valdo, bogat trgovec v Lyonu. On je trdil, da katoliška cerkev ni več prava cerkev, ker je zapustila prvotno uboštvo, ona ni več apostolska cerkev, ker se služba božja ob-haja sijajno in potratno, papež ima svetno oblast, duhovščina pa premoženje: cerkev je toraj zgubila svojo moč in veljavo za zveličanje duš, papežu in duhovščini ne gré pokorščina, ker je vsak kristijan učenik in mašnik! (Tudi največi tepec, ki brati ne zná?)

Pogledimo pa najprej, kako je s sijajnostjo v službi božji in s cerkvenim premoženjem. Obrnimo to načelo: uboštva in priprostosti na druga društva in sploh na vse razmere v človeškem življenju. Mo-rali bi odpraviti ves napredek, vsako zboljševanje, vsako spremembo po razmerah in okoliščinah živ-ljenja.

Kdor se tega načela drži, bode zavrgel — mora zavreči — vsako napredavanje, vsako priza-devanje za zboljšanje življenja in tako ravnanje bi prišlo do turškega „fatalizma“. Tako je sojeno, tako se more zgoditi. Ko je nekdanj skrben duhovnik

opominjal župljane, naj končajo poljske miši, da jim ne bodo žita pokončevale, odgovoril mu je nekdo: Sčim nas bode Bog potem kaznoval, ako ne bode slabe letine? Z neumnostjo, mu odgovori duhovnik. Ta odgovor bi se prilegel najbolj g. Veber-ju, če tudi tega vprašanja ni stavil.

Katoliška cerkev je sicer hči nebeška, a na zemlji prebiva, namenjena je za zveličanje vseh narodov, ki pa se spreminjajo v svojih razmerah, nazorih, v vednostih, v blagostanji itd., in tako je tudi katoliška cerkev, kar se tiče nje zunanosti, podvržena spremembam. Nekaj enacega je namig-njeno z razlago izraza: katoliška, t. j. za vse kraje, za vse čase in za vse narode. V semenu tiči pri-hodnje drevo, ali vsejano seme le počasi zraste v velikansko drevo, pod katerim ptice spod nebá pre-bivajo. Ko so apostoli krščanske občine osnovali in so bili kristjani med pagani raztrešeni; ko jih je preganjala svetna oblast, takrat niso imeli lepih cerkvá, tudi niso mogli službe božje sijajno obhajati, tačas tudi duhovščina ni imela veljave pred svetom, niti premoženja. — Cerkev pa bi imela obsegati vse ljudi, vse narode, toraj tudi ni mogla zmirom tičati in skrivati se v katakombah.

Kaj toraj je bolj naravnega, kakor da je na-stopila vrejeno upravo v cerkvi, ko je preganjanje minulo, ki se je dalje in dalje po svetu razširjala. Kristjanje so pa tudi svojo pobožnost po vnanje kazali; skrbeli so za lepoto hiše božje, delali usta-nove, da se je služba božja dostojno opravljala, in da so tiste, ki so altarju služili, tudi od altarja ži-veli. Ali pa zato moremo reči, da ima tisti prav, kteremu se vse te reči odveč dozdevajo, da, celó pregrešne, ker po njegovih mislih ovirajo pravo po-božnost? — Gotovo ne.

Valdovci in z njimi Albižani (sicer navadno Waldenzerji in Albingenzerji imenovani) niso imeli namena, cerkev peg in napak rešiti ter za čast božjo skrbeti, ampak cerkev le vničiti. In edini tak namen je v mislih takim zgodovinarjem, kakor je Veber in nebrojno drugih iz krivoverskih ločin ali liberalnih brezvercev. Da so Waldenzerji res kaj

tacega nameravali, kaže dovolj, da niso zavrgli le cerkvenega blišča ter prvotno uboštvo zagovarjali, ampak so zavrgli papeževo vrhovno oblast; zavrgli priprošujo svetnikov, zavrgli so celó nauk o presv. Trojici, o izvirem grehu, o odrešenju, o vstajenji mesa. Zavrgli so svete zakramente, z njimi vred blagoslovljenja vsake vrste, praznike in zapovedane postne dni ter obrede pri službi božji. Cerkvá in pokopališč jim ni bilo potreba, ker mrtvi se povsod lahko pokopujejo. Koliko je pa potem ostalo še od krščanstva? Cerkev so hotli postaviti na tisto stališče, kakor je bila o časih apostolov, na tisto uboštvo in priprostost; pa so tajili nauke aposto-lov in razdevali podlago krščanstva! Ali ne ravnaajo tako tudi vsi krivoverci, trdeč, da po-pravljajo napake, a podirajo le cerkev in njene na-prave?

Vendar pa pravijo Valdovci, da jim je pogla-vitna stvar oznanovanje sv. evangelija in življenje po tem. A sv. evangelij zapoveduje pokorščino do cerkve, ker Zveličar sam pravi: „Kdor cerkve ne posluša, ta naj Vam bode kakor pagan in očiten grešnik.“ — Ali mar sv. evangelij drugega ne pri-poroča nič, kakor zadovoljno uboštvo? Kristus je sicer priporočal radovoljno uboštvo, a neogibljivo potrebno za večno življenje je, da se spolnuje deset božjih zapoved, ki jih je Mozes dal Izraelskemu ljudstvu. Kdor pa hoče več storiti, naj pa spolnuje še evangelijske svete, a med te ne spada le rado-voljno uboštvo, temveč tudi še dvoje drugih reči: devišstvo in vedna pokorščina.

Nagla smrt prijatelja je Petra Valdota tako pre-sunila, da se je odpovedal veselju tega sveta, da je razdelil svoje premoženje revnim, in tudi za nje mi-loščino nabiral; s tistimi, ki so se njemu pridružili, je hotel živeti apostolsko. Tega nihče ne graja, in nihče bi mu ne bil branil, ako bi bil postal živ izgled zatajevanja svetnim ljudem. Saj ravno to so nameravali ustanovitelji raznih samostanov in nekdanji puščav-niki. Ali on ni pri tem ostal, marveč očitno in zoper cerkveno prepoved je začel javno učiti razne zmote. Cerkev je Valdovce sicer izobčila, a nikakor ne za-

LISTEK.

Spis ex obrupto.

Dolgo že me ni kak spis tako zanimal, kakor dopis iz Dunaja. („Slovenec“ t. l. št. 53.) S pravo radostjo sem ga že v svojem času bral, a ni mi bilo to zadosti, bral sem ga še pozneje. A po nekem takem čitanju so se misli mi snovale kar same od sebe. Pritrdil sem jih s svinčnikom ter Vam jih podam na poljubno porabo, kakor so si sledile.

Prva misel je pač bila: Uboga mladina na brezverni univerzi! Slabi nauki, še slabši izgledi, morajo s časoma omamiti duha, omotiti razum in popačiti najboljše srce mladeniču. A „Dei sint laudes“ (hvala Bogu), da se vendar še najdejo, ki ne pripogibajo kolen pred Balom. Sicer — kar je težko misliti, a vendar mogoče — znabiti ni bilo vse odkritosrčno pisano, a nič ne dé — resnično je pa bilo. Bog se včasih zleh duhov, da tudi osla (oslice) posluži, da resnico naznanuje, da vpraša: Kaj me biješ? Toraj vseučilišniki slovenski — naša nada in naš up — le moško, le značajno! „Nolite

jurare in verba magistri — ex fructibus eorum cognoscetis eos.“ (Po njih sadu jih bote spoznali.)

No, ex fructibus. Tam, kjer je že samo ime: kaplan, kapucin, jezuit, cerkev „nomen odiosum,“ tam, kjer je pravi katoliški duhoven, duhoven, ki po pravih svete katoliške cerkve misli in živi, jezuit, sovražen kakor jezuit, hočem reči, tam gotovo ne morete najti prijazne in nepristranske sodbe o zgo-dovini sv. katoliške cerkve. O posvetni zgodovini bi govoril, pa to ni moj poklic, da bi se je natanko učil. Pa ko bi tudi čas imel, se je bolj natanko učiti, ne bi imel za to veselja, ker vem, kako ne-usmiljeno potrpežljiv je papir včasih tam, kjer se piše obširna, obširna zgodovina, tam pravim, kjer se facta zgodovinska ne naštevajo tako skromno, naravno in kratko, kakor se to zgodi v sv. pismu sploh, posebej pa še v sv. evangelijih. Kdor ne išče zveličavne resnice, komur ni mar za njo, temu se vé, da je sv. pismo le poetičen spis. Nadkrilje-vati, nadvladati vse v svoji domišljiji, to zdi se prijetno oholemu duhu človeškemu. Sicer pridem premnogokrat v nasprotje, v britko nasprotje, ako zavrzem božjo avtoriteto. Če zavrzem božjo veljavo, dosledno toliko bolj moram zavreči človeško veljavo. Zavrzem tudi to, in nastopi lastno preiskavanje.

Prepričam se, ali pa me kakšen drug prepriča, da nezmotljiv ravno nisem, nastanejo mnenja, hipoteze. Zadovoljim se s tem, ker si domišljuje, da tudi tako moj duh nekaj veljá. Tolažim se s tem, da véda še ni dovršena, mislim, da v prihodnje se bo to gotovo dakazalo, kar zdaj jaz trdim, a ne pomislim, da vse je negotovo, ker je hipoteza nego-tova, ne pomislim, da vsa duševna visokost je le v domišljiji.

Rekel bi, da se zgodovina med drugimi védami še najmanj dá po takem prostem preiskovanju po svoje zasukati, a dá se vendar-le. Primerjaj libe-ralno predavanje cerkvene zgodovine z značajnimi katoliškimi zgodovinarji in prepričal se boš. Libe-ralni profesor mi slika takó, katoliški zgodovinar pa ravno tisto vse drugače. Komu hočem jaz lajik verjeti? Sam nisem videl in doživel, toraj bi zaklical z Pilatom: „Quid est veritas?“ Kako pametno se mi zdi pri takem premišljevanju, da sprejemem za resnico to, kar me sv. evangelij uči, kar uči sv. katoliška cerkev. Tam ni zaslediti mnenja, tam je v priposti besedi visoka blažilna resnica, nadzemska modrost v priprosti besedi, da jo otrok razume. Pi-sava sama na sebi dokazuje, da se je prav tako pisalo, kakor se je godilo. Pisalci sv. pisma svojih

rad ubožnega življenja; papež Inocencij III. je še celó hotel njim v mestu Metz dovoliti, naj se zbirajo in beró sv. pismo; da, njih „evangeljsko ubožstvo“ je celó hotel spremeniti v meniške obljube. Ali tisti, ki so toliko govorili o apostolskem življenji niso hoteli tega, niti niso bili pripravljeni živeti po evangeljskih svétih, marveč so se zedinili z Albizani, ki so tudi kakor oni cerkev sovražili.

Albizani pa niso bili nevarni le cerkvi, marveč tudi državi. Trdili so, da je hudi duh stvaril vse telesno, ter so ločili duha od telesa, ter vsak naj dela v svojem obsegu. S tem so pa telo oprostili vseh nravnih zapoved in vstregli pohotnosti. Kdo more vendar reči, da je take brezbožne verske ločine navdajal pravi duh krščanstva? Kako more vendar zgodovinar Veber, dasiravno je protestant, trditi, da je papež izobčil Valdoce in Albizane zato, ker jim je bila prva zapoved skrbeti za reveže in bolne, in so tako spolnovali zapoved ljubezni? Tù je hudobija še večja, kakor nevednost.

Zgodovinarji, kakor g. Veber, se nikakor ne prizadevajo, da bi iskali pravih vzrokov, ki so nagibali cerkvene sovražnike v srednjem veku k delovanju, marveč oni ostanejo le pri zunanem; največkrat jih vodi pa le sovraštvo do katoliške cerkve. Sicer se pa tudi zanašajo na večino svojih čitateljev, da jim bodo od besede do besede verjeli, kar jim bodo tukaj pripovedovali; pisateljem te vrste gré le za to, da katoliški cerkvi dajo zaušnico, ter da nje delovanje, ako ga ne morejo tajiti, vendar zatemné, kolikor morejo, povzdigovaje delovanje drugih, vzlasti cerkvenih nasprotnikov pri delih usmiljenja do bližnjega. To se jim žalibog večkrat posreči. Zato nastane pa tudi dolžnost, svetu odkrivati, kaj je tù resnica, kaj pa zvijača in laž.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Notranje dežele.

Preosnovni statut za c. kr. učiteljišča objavil se je v najnovjšem času v „Verordnungsblatt“ naučnega ministerstva in obravnava tri določbe. Prva se pečá s preosnovno učiteljišč, druga z napravo posebnih kurzov za učitelje meščanskih šol in tretja pa s preskušinjami sposobnosti ljudskih učiteljev. Gledé preosnovnega statuta samega nam je omeniti, da stopi v veljavo že leta 1886/1887 toraj že z bodočim 15. septembrom. Natančneje bodemo drugičkrat o tem poročali.

Tisza in „Pester Lloyd“ sta veterjnaka brez primere. Kako sta oba zabavljala v začetku Janskijeve homatije na to in uno, pri čemur avstrijska vojska ni poslednjega prostora zavzemala. Sedaj sta pa oba kar h krati druge vere postala. No da sta, to ni njuna zasluga, temveč že znanega lastnoročnega cesarjevega pisma, ktero je obema oči odprlo, da je tako in nič drugače. Kako da si Tisza sedaj misli razmere med nami in Madjari, je že večkrat povdarjal; „Pester Lloyd“ je pa Tiszov poslednji govor porabil, da je svoj lojalni plašč svetu pokazal. V Budapeštu so na Veliki Šmarni dan, kakor je že znano, odprli zgodovinsko razstavo in Tisza

napak niso zamolčali, ako so jih imeli, kakor n. pr. sv. apostel Pavel pripoveduje, kako je preganjal cerkev božjo; od sv. Petra se pripoveduje, kako da je svojega Gospoda in učenika zatajil. Čemu kaj takega pripovedovati, ako bi ne bilo mar pisalcem sv. pisma le samo za resnico. Za plačilo so prejeli preganjanje in smrt. Se vé, da kaj takega po židovsko in prostomavtarsko izobražen profesor ne bo povedal. Hočem s tem reči, da kdor hoče cerkveno zgodovino prav soditi, mora priznati veljavo sv. pisma.

Občudujete stavbe cerkvene iz starodavnih časov, a ne pomislite, kakšni ljudje in iz kakšnega prepričanja so jih postavljali. Veste za toliko mučnikov iz prvih časov, neverniki so jih imeli za vpornike proti državnim postavam, morda tudi vi tako!? Podajmo se v cerkev k službi božji. Oblika oblačila, ki se rabi pri sv. maši, ni iz današnjih časov. Papežev naštevajo v nepretrgani vrsti 258. Kaj ne, precejšno število? Da je toliko papežev od sv. Petra, to se mi ne zdi tako čudno, a to se mi zdi čudno, da te vrste niso pretrgali, uničili, niti Nero in Julijan odpadnik, niti moč Bizantinskih cesarjev združena z oholostjo Arijevo in Fokijevo; niti Martin Luter, niti Garibaldi.

(Konec prih.)

je pri tisti priliki povdarjal vzajemnost med obema državnima polovicama. „Pester Lloyd“ to priložnost porabi in pravi: „Ali bi bila sploh tolikošnja vzajemnost med Habsburško državo onostran Litave in med nami dediči zemlje pod krono sv. Štefana možna, če bi obe polovici ne imeli toliko skupnih interesov, če bi nas ne bila vseh skupaj pobratila na vojnem polji skupno prelita kri? Prav iz potokov skupno prelite krvi napravil se je v zgodovini tisti kit, ki sedaj obe polovici skupaj drži in kterelega posamičniki ne bodo razdajali. Saj pa tudi današnji čas ni prav nič ugoden za kakršne koli slasti posamičnikov izvirajočih iz raznih narodnostnih željá in bolečin. Prav zarad tega se nam ni treba bati razvoja narodnostnega vprašanja v c. kr. armadi; saj imamo vendar na političnem polji s tistim zadosti opraviti za sedaj in še za bodočnost, vspeha pa nismo še nobenega dosegli.“

Vnanje države.

O sedanjih razmerah med **Avstrijo, Nemško in Angleško** „Kreuzzeitung“ sledeče piše: „Med mnogimi kombinacijami o Gostinskem cesarskem shodu nahajajo se tudi take, ki se ozirajo na spremen trocarske zveze in na mesto Rusije Angleže postavljajo. Da bi bil pač vzrok za tako spremembo, tega nečemo tajiti. Toda ni ga treba iskati v Gostinskem hodu, temveč na Angleškem v novem kabinetu. V ondašnjem novem kabinetu sedé možje, kterim je ohranitev dobrih razmer do osrednje Evrope jako važna naloga. Avstriji in Nemčiji mora toraj tak kabinet jako po volji biti. (Dvomimo, da bi bilo Avstriji toliko na tem ležeče, da bi celo Rusijo popustila.) Mislimo, da ni in ne more biti govorjenja, da bi Avstrija in Nemčija vže obstoječe prijateljstvo z Rusko lahkomišljeno zamenjavali za novo, (Angleško), ktero bi se še le vstanoviti moralo in o katerem še nihče ne vé, kakošno da bi bilo“. K temu je pa treba tudi še v poštev jemati nestanovitnost, po kateri se dandanes velikobritansko kraljestvo odlikuje. Znabiti ne bode še pol leta v večnosti, in bode zopet Gladstone na krmilu. Svoje dni smo bili na Turškem vajeni vsak mesec novih ministrov imena po časnikih brati, sedaj se je ta šega na Angleškem vkoreninila. Kedo le si bo s tako državo, ki nima prav nikake trdne podlage v vladnih krogih, želel prijateljstva? V tem oziru je Rusija že vsa drugačna. Ondi je trdna volja carova, na ktere se prijateljske zvezne države lahko zanašajo.

O **črnogorski politiki** čujejo se sledeča izjave iz ondašnjega uradnega glasila „Glas Črnogorca“. Navedeni časnik piše: V raznih inostranskih časnikih čitamo o raznih razgovorih, ki so jih baje imeli Dunajski in Budapeštanski časnikarji z zastopnikom črnogorskega naučnega ministra. Jako neverjetno se nam zdi, da bi bil gospod Jovan Pavlovič izpraševajočim ga časnikarjem res tako odgovarjal, kakor se tisti razgovori beró v „Presse“ in „Wiener Allg. Ztg.“, ker je vendar vedel, ali vsaj moral vedeti, da so njegove besede za javnost namenjene. Če je pa g. Jovan Pavlovič resnično vse tiste besede tako govoril, kakor stojé ondi pisane, moramo tù izjaviti, da gosp. Jovana Pavloviča nihče ni pooblastil v imenu Črnogore tako govoriti, kakor je. In če bi vrh tega vendar le še kdo vtegnil misliti, da iz onih razgovorov ali vsaj le iz ene besede odsevajo nazori črnogorske knežje vlade, moramo reči, da g. J. Pavlovič nikakor ni merodajnejša oseba v političnem okrožji njegovega Visočanstva kneza, kakor kateri koli drugih kneženih uradnikov, ki ne spada v to stroko“. Iz tega je razvidno, da je Pavlovič na Dunaji in v Budapeštu več govoril, kakor pa se sedaj Črnogorcem umestno zdi za njihove današnje razmere.

Poprejšni **Poznjanski** posvečni škof Janisevski odpovedal se je temu svojemu dostojanstvu. Pruska vlada ga je v dobi kulturnega boja 1876 sodnijsko odstavila, na kar se je škof v Galicijo umaknil. To je bilo tudi jako modro, kajti sicer bi bil poskusil kmalo pruske ječe. Ko se je na Poznjansko cerkveni mir povrnil in je ondašnja nadškofija zopet svojega vladarja dobila v osebi nadškofa Dinderja, povrnil se je Janizevski zopet na Poznanjsko. Kako je to prišlo, se ne vé; ali mu je namreč Prusija namignila, da naj se odpové svojemu dostojanstvu, ker ima za njegovo mesto ona že drugega moža pripravljene, ali pa morda Janizevskemu samemu ni bilo všeč pod Nemškim nadškofom Dinderjem službovati: mož je nadškofu poslal pismeno odpoved. V tem koraku je posnemal svojega prvega načelnika grofa Ledohovskega, ki se je tudi le nekaj tednov pred imenovanjem Dinderjevem prostovoljno odpovedal nadškofiji. Naj brž je tu zopet Bismarkova roka vmes.

Nekteri časnikarji so v resnici čudni ljudje, ne dosti ali pa prav nič boljši, nego stare ženice pri popoludanski kavi. Kjer le za kakega novega komarja zvedó, takoj ga vzamejo v roko in ga tako obdelajo, da je h krati slon gotov. Prav taka je z **nemškimi častniki na Ruskem**, ki so hodili tjakaj učit se ruščine. Ni namreč tako hudo, kakor pa je bil krik velik. V teku 8 let prišlo je vsega skupaj 18 Nemcev v Moskovitarsko obližje na počitnice in med tem je bilo le 5 gojencev Berolinske akademije in trije častniki, vse drugo bili so uradniki in mladi trgovci (?). Tudi to se nam ne zdi verjetno, kajti mladi trgovci nimajo nikdar toliko časa, da bi po počitnicah pohajkovali. Toda

ker Rusi sedaj sami trdijo, da je bilo res tako in ne drugače, jim moramo verjeti. Ravno tako Rusi trdijo, da je popolnoma bosa, da bi bili tisti nemški častniki, ki so bili podporočniki, res prišli na ogled, na vojaške poizvedbe. Na ta način in tako površno se ne napravljajo poizvedbe v sovražni deželi, za ktere je obilno časa in vstrajnih študij potreba. Da so ruski častniki barvo spremenili, morajo svoj vzrok imeti in ta je v spremenjenih razmerah med Rusijo in Nemčijo; mrznja, ki je bila v sledujem času med obema državama od dne do dne večja, umaknila se je po trditvi „Nov. Vremja“ zopet dobremu prijateljstvu, ki je v najnovjšem času med obema državama nastopilo. Da je sploh prijateljstvo ponehalo, vzrok so bili nemški častniki, ki so surovo in ošabno proti Rusiji pisali. Mi pa mislimo, da se je za povrnjeno prijateljstvo drugim faktorjem zahvaliti, kakor pa nemškim in ruskim časnikarjem in to je bil shod v Kissingenu in pa pohod našega nadvojvode Karola Ludovika v Petrodvoru; konečno pa še potovanje ruskega kanclerja Giersa k Bismarku. — Nauk iz tega: Silno težavno, da, včasih celó nemogoče je tudi najbolj vestnemu poročevalcu dejansko resnico pisati, ker časnikarjem je ista reč kmalo bela, kmalo črna, kakoršna je ravno njih trma.

„Budapester Tagblt.“ vé povedati, da je belgijska vlada prašala pri ogerski vladi, bi li bila pripravljena vdeleževati se pri konferenci, v kateri se bođe posvetovalo, kako imajo evropske vlade postopati s **socijaldemokrati**, ki se bolj in bolj širijo. Ogerska vlada je odgovorila, da tam socijaldemokrati ne rujejo in da za Oggersko v tej zadevi ni nevarnosti; a vendar je pripravljena poslati tje zastopnika, ki se ima vdeleževati posvetovanj. Za tem zaupljivim vprašanjem bođe prišlo v kratkem povabilo. Mislimo, da je Belgija poprej vprašala pri Dunajski vladi, kakor pri ogerski, toraj je zeló verjetno, da so se o tem dogovorili pri sestanku v Gostincu.

Španija ima novo postavo, po kateri so se novemu kralju in njegovi družini določili dohodki. Glasé se: „Don Alfonso XIII. po božji milosti in na podlagi ustave kralj španjski in v njegovem imenu ter med njegovo mladoletnostjo kraljica vladarica, naznanjata vsakemu in vsim, ki bodo to brali ali slišali, da so korteži sledeče določili, mi pa potrdili: 1. Dotacija kralju in njegovi družini za čas sedanje vlade določi se tako-le: Za kralja in njegovo hišo 7 milijonov pezeta (pezeta je 40 kr. našega denarja); kraljica-vladarica Dona Marija Kristina ima za ves čas mladoletnosti kralja vžitek in oskrbnitvo te dotacije, ter mora s tem vse opraviti, kar je svojemu stanu dolžna. Za omenjeno kraljico-vdovo Marijo Kristino tako dolgo, dokler vdova ostane in kedar ne bo več vladarica, na leto 250.000 pezeta. Za neposrednega prestolonaslednika 500.000 pezeta. Za infantinjo: ktera je bila princesa Asturijska in bi to več ne bila 250.000 pezeta. Za vsakega infanta ali infantinjo kraljevo ali prestolonaslednikovo od sedmega leta na dalje po 150.000 pezeta. 2. Če se kralj ali prestolonaslednik oženi, določila se bođe njegovi nevesti civilna lista po primerni postavi. 3. Ob enem se določuje: kraljici Doni Izabeli na leto 750.000 pezeta.“ Postavo podpisala sta kraljica Marija Kristina in pa finančni minister Camacho.

Izvirni dopisi.

Z Bohinjske Bistrice, 18. avgusta. Preteklo nedeljo — v god vnebovzetja D. Marije — smo obhajali na Bistrici obletnico posvečenja naše nove cerkve ter veselili se spominjali srečnih dni, kedar smo lani imeli med seboj premilostnega knezoškofa Jakoba. Godilo se je to zvečer s prostovoljno razsvetljavo po vasi, z mogočnim streljanjem in slovesnim petjem med cerkvijo in farovžem. Vrle pevce so spremljali požarni stražniki z gorečimi svečami. Naposled se je zapela pesem cesarska v spomin na veliko dobroto, ktero so nam bili skazali presvitli cesar, in na njihov bližnji rojstni dan. V nedeljo zjutraj so v krasno razsvetljeni farni cerkvi, ktera je bila v zvoniku ozaljšana z zastavo papeževo in narodno, obhajali slovesno službo božjo g. župnik J. Mesar, drugo pa so v cerkvi Matere Božje na Bitnjah imeli gosp. prof. J. Marn, kateri deloma namestujejo našega g. kaplana, ki so ta dan v Lurdu spominjali se svojih Bohinjcev. Svečanosti tudi popoludanske s petimi litanijami se je spodobno vdeleževala obilno ljudska množica, ktera je ta dan pobožno obiskovala farno cerkev v zadobljenje sv. odpustkov. Lepo se kaže tudi sad sv. misijona. Stare rane se celijo, in Bog daj in sv. Nikolaj! da se skoraj zacelijo popolnoma in da dobi ponosna cerkev še potrebna stranska altarja na duhovno korist in veselje vernikom.

Létina kaže lepo: sirarija se nam véde dokaj dobro. Staro blago je pošlo, novega imamo mnogo

na razpolaganje. Skrbéti nam bode, da si ga lepo ohranimo in da z dobrim blagom zagotovimo si dobro imé in poštene prihodke.

Iz Kroke, 19. avgusta. Iz vsacega kraja se čuje o praznovanju slavnosti rojstnega dne našega presvitlega cesarja. Pri tem tudi naš trg ne zaostaja, kajti po „Ave Mariji“ prejšnjega večera oglasilo se je kakih dvajset topičev ter je s svojim večkratnim odmevanjem oznanovalo slavnost prihodnega dne. Ob 1/2 9. uri pa se je pevsko društvo „Odmev“ vzdignilo iz šolskega poslopja in šlo pred hišo g. župana, pred c. kr. žandarmerijsko postajo, pred c. kr. pošto, kjer je z navdušenim glasom cesarsko himno zapelo. Drugi dan so vihrale iz vseh omenjenih poslopj, kakor tudi iz šolskega zastave, in sicer cesarska in narodna trobojnica. Ta dan se je vdeležila tudi vsa praznično oblečena šolska mladina sv. maše, pri kateri je bilo tudi mnogo družega ljudstva navzočega.

Iz Goriške okolice, meseca avgusta. (Sklep k mojim topliškim dopisom; nekatere dobre lastnosti pa strasti italijanskega naroda.) (Dalje.) Na to mi ni vedel kaj odgovoriti. Dalje sem mu rekel: Kako mora On biti svoboden v Rimu, — če tudi ravno ne leži na slami, kar nič ne dé k temu — kajti ako bi res se podstopil iti vun kot nekđaj po mestu ali k bazilikom, kako bi bilo, ako bi se srečala s kraljem (usurpatorjem, vsiljencem), ki hodi ali se vozi večkrat na sprehod po glavnih ulicah, kako pravim, bi se mogla vzajemno pokloniti ali pozdraviti? Tudi na to mi ni vedel kaj odgovoriti, akoravno je rekel, da mi hoče poiskati eno knjigo z napisom: „Se il papa ésce?“ (To je: Kaj bi bilo, ako bi papež izšel?) Djal je, da se mu ni ničesa bati! Ali na to sem mu zopet rekel: Ako niso pustili celó trupla r. papeža Pija IX. v miru spraviti v baziliko sv. Lovrenca, kar se je godilo o polnoči 13. julija 1881; kaj bi še le storili „buzzuri“ z živim papežem, ako bi stopil vun iz Vatikana?! Vse drugače pišejo pravi katoliški laški časniki, kakor pa liberalni in framasonski in kdor ima še količkaj vere v srcu, mora spoznati, da je neodvisnost potrebna glavarju Cerkve in da rimsko prašanje z zasedanjem Rima ni nikakar rešeno bilo, marveč še bolj zamotano. Pa lahončič mi je na to navedel besede Jezusove: „Regnum meum non est de hoc mundo!“ na kar, se vé, mu nisem dolžan ostal ter mu odgovoril: „Sed in hoc mundo!“ toraj potrebuje kakor za svoje telo tudi za svoje vladanje zemeljskih reči. A sv. pismo je po nekem razlagalec knjiga, v kateri vsak (tudi krivoverec) išče in najde svoje dogme vsled protestantskega načela: svobodno preiskovanje biblije, brez učilne avtoritete, kar je pa velikansko brezumje, o čemur nas prepričajo razne reformatorske ločine, katerih vseh vkup se šteje blizo 60. Tako sva se — pa prijazno vse brez strasti — pomenkovala, ter ostala vsak pri svojem prejšnjem mnenju. Pri slovovzetju sem mu še rekel: „da edinstvo Italije ne bode nobenega zveličalo!!!“ A trdovratnim, enostransko izobraženim je brezkoristno vse še tako bistro umoslovno dokazovanje, kajti, „kdor neče verovati pa ne veruje!“ Pa hajd! k drugi stvari!

Imel sem že večkrat priliko opazovati prednosti in strasti laškega naroda. Kar se imamo mi učiti od Lahov, to je njih ljubezen do narodnega (laškega) jezika, pa skrb za ohranjenje njih narodnosti, če je treba, tudi nekoliko na kvar druge narodnosti, n. pr. naše slovenske.

V to so jim zlasti sedanje okoliščine (t. j. politično stanje) v Primorju zeló ugodne. V Trziču imajo normalke, štiri razrede s tremi učitelji in eno učiteljico. (Dva učitelja sta Slovenca po imenu, eden nju zná tudi dobro slovensčino!) Podučujejo pa vsi samo v italijanščini, akoravno bi kazalo vsled sedanje vravnave c. kr. primorskih gimnazij kaj nemščine saj kot predmet učiti, kajti z znanjem gole italijanščine brez nemščine ni mogoče stopiti na bližnjo Goriško ali Tržaško nemško državno gimnazijo. Le redki so stariši, ki bi pustili svoje otroke privatno — ker to prizadeva stroške — v nemščini podučevati, da zamorejo stopiti na c. kr. Goriško višo gimnazijo. Kakor sem slišal, gredó od tû fantiči večidel na oddaljeno italijansko državno gimnazijo v Koper ali pa še rajše na mestno italijansko gimnazijo v Trst, kjer se v eni (bolj) kot v drugi na-

pijejo „irredentovske“ omike,¹⁾ kakor so pokazali tudi letošnji izpiti na Tržaškem zavodu, tako, da je bil en mladenec zaradi zaničevanja Avstrije in poveljevanja Italije izključen od izpitov. Tudi so pri našli Tržaški „irredentovski“ listi izpitne vspehe zrelosti na mestni gimnaziji in realki prav obširno. Omenjali so celó priimke in krstne imena dotičnih maturantov, katerih nekteri, kakor sem sam bral, nosijo ostantativne imena, n. pr. Garibaldi N., Vittorio, Umberto, Emanuele N. in dr.; drugih državnih učilišč pa niso omenili niti z besedo, kakor da niti ne obstojé v Trstu. Listi tiste barve so pa velike oblike, oni se tudi noréujejo s Slovenci in z okoličani, pa s „pan Nabergojem“; o kakem sledu krščanske vere ali morale ni niti trohice v njih najti; pač pa zagrizeno sovraštvo do papeštva in duhovnikov, pa krščanstva sploh. Ker nisem imel drugih listov pri rokah, sem jih sicer bral iz radovednosti, pa gabilo se mi je čedalje bolj jih brati, ker isti gledajo vse navidezne dobrote italijanske edinstvi z stokrat povikševalnim steklom ter eden od njih, namreč „signor Independente“, ali boljše „Impertinente“, se predrzne celó imeti zapisano na čelu lista: „Organo per l'interessi dell'Istria, Trieste e Goriziano“. Kdo ga je pooblastil zastopati koristi dveh tretjin slovanskega prebivalstva omenjene pokrajine? Mar ni že naslov lista: l'Indipendente“ lažnjiv, ker na svetu ni nihče prav neodvisen; najmanj pa ne dnevni politični list, naj si vživa še takšno potuho, kot jo on; saj je dejansko skušal pred par leti njegov vrednik, sin bivšega c. kr. profesorja v Gorici, v poldrugoletnem zaporu, da če se štuli njegov list za „neodvisnega“, pa gotovo ni neodvisen njegov vrednik, ker visi nad njim vedno ostri Damoklev meč v podobi raznih zavutih paragrafov!

(Konec prih.)

Iz Lurda, 16. avgusta. Na veliko Gospojnico popoldne ob 2. uri se je molil pred jamo sv. rožni venec v českem jeziku, za verne duše pa v slovenskem. Med posameznimi oddelki so naša slovenska dekleta pevala Marijine pesmi. Ob 3. uri popoldne je imel gosp. Koch v baziliki nemško pridigo, po tisti je bil sv. blagoslov. Zđaj smo morali romarji zapustiti cerkev, ker se je približevala procesija iz Lurškega mesta. Na čelu je njej bilo okoli 30 godcev, potem dolga vrsta v belo oblečenih deklic in gospodičin s plavimi trakovi (krasen pogled!); štiri odrasla dekleta nesejo podobno Lurške Matere Božje v tronu, spletenem iz srebrnih rožic, kakoršnjega, dragi čitatelj, še gotovo nikdar poprej videl nisem, pa ga najbrž na zemlji tudi videl ne bom. Sledila je potem duhovščina in možje. Device so med procesijo prepevale, po ariji nam že dobro znano narodno pesem o Lurški Materi Božji. Nežni glasovi so mi segali globoko v srce. Imeli smo še časa, da opravimo v baziliki sv. spoved. Ob 8. uri smo se zbrali zopet pri jami, pri kateri smo molili francosko in nemško sv. rožni venec pa lavretanske litanije. Kar je zđaj sledilo, se povedati ne dá. Od jame v breg proti cerkvi peljá po ovinkih cesta, po kateri smo romarji s prižganimi svečami, dva po dva, svetili ter pevali na dolgem potu — več ko eno uro trajajočem — pesem o Lurški Materi Božji. Bila je že 1/2 11. ura, ko se povrnemo precej vturjeni nazaj v svoj hotel. Danes, sv. Roka dan, je služil skupno sv. mašo monsignor Zhokke, mož, ki se je vsem romarjem po svoji prijaznosti in postrežljivosti, po svoji pobožnosti in modrosti silno prikupil. Lani je bil rektor magnificus Dunajske univerze. Ob 10. uri danes (16. avg.) je govoril pred jamo v českem jeziku gosp. Blaha o češčeni sv. rožnega venca silno navdušeno; a za njim prečast. g. kanonik Kosar v slovenskem jeziku prisrčno in milo, da so ga občudovali poslušalci vseh slovanskih rodov. — Da ste mi zdravi!

J. Ž.

Domače novice.

(V duhovska semenišča) se letos povsod obilno število prosilcev ogláša. Da jih na Českem tretji del več ne morejo sprejemati, je znano. Toraj se pa češki abiturijenti na vse strani obračajo. V Gorico jih je doslej 25 prosilo, v nemški Gradec jih proš šestdeset, tako primeroma tudi v Maribor, v Čelovec in na Dunaj več, kakor jih sprejeti morejo. — Kaj bo po tem takim pa neki prestrašen tedenski listič rekel, ki že čez to nergá, da Ljubljansko semenišče v spolnitev potrebnega števila kakih

pet ali šest kandidatov iz Českega sprejmé, zlasti šeterega, ki je maturo izvršil z odliko? Pa naj reče, kar mu drago. Dotične oblasti bodo ukrenile, kar vevajajo dolžnosti. Če smo prav slišali, sprejetih je dozđaj v Ljubljansko semenišče 16 Kranjcev in 6 Čehov, prosilo jih je pa vseh skup 36.

(G. deželni predsednik) baron Winkler odpeljal se je zopet v Logatec na počitnice.

(† Č. g. Janez Rekar), bivši duhovnik Tržaške škofije, rojen v Gorjah dne 9. januarja 1823, v mašnika posvečen 11. avgusta 1850, umrl je danes popoldne po dolgi in mučni bolezni. R. I. P.!

(Umr! je) včeraj dopoldne ob 11. uri g. Karl Presoli uradni sluga tukajšnje c. k. finančne prokuratorature previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 67 letu svoje starosti. Pogreb bo v soboto zvečer ob 6. uri iz Poljanske ceste št. 2, k sv. Kristofu.

(Vabilo na izlet v Škofjo Loko), ki ga napravi katoliško društvo rokelskih pomočnikov v nedeljo 22. avgusta. Društveniki se zbirajo do 6. ure zjuraj v društvenih prostorih, ter odijejo pod svojo zastavo na kolodvor južne železnice in se odpeljejo z gorenjskim vlakom ob 1/2 7 uri. Dospevši v mesto, bode ob 9. uri sv. maša v farni cerkvi sv. Jakoba. Po dokončanem sv. opravilu skupni zajutrek pri g. Sušniku na Stemarjih. Po zajuterku ogledanje mesta in okolice. Ob 1 uri skupni obed, potem prosta zabava, petje, deklamovanje in igranje, za kar bodeta skrbela „Klepetec“ in „stara ura na steni“, da se ne bode potreba nikomur dolgočasiti. Ako bode čas pripuščal, nastopil bode tudi „lepi Gregor“ iz Ribnice. Na noge toraj, naj nikdo doma ne ostane; le nekaj grošev v žep in dobro voljo seboj, in nikomur ne bode žal. Na srečno svidanje na Stemarjih v Škofji Loki.

(Štirideset frankov) v zlatu daroval je preč. g. Andrej Zamejic, kanonik stolne cerkve v Ljubljani za Radetzkyjev spomenik z glasilko: „Za Boga, cesarja in domovino.“

(Kranjski godbeni klub) napravi v nedeljo na Bledu veselico na proslavo rojstnega dne presvitlega cesarja. Zvečer bo ob divnej razsvitljavi jezera vožnja po njem. Svirala bo na jezeru tudi c. kr. vojna godba domačega peš-polka št. 17.

(Umr! je) g. Franc Polc, kaplan v Šmariji pri Jelšah v 63. leto svoje dóbe. Naj v miru počiva!

(Dijaško podporno društvo) osnovali so gg. c. kr. profesorji na Kranjskej gimnaziji in je vlada dotične pravila že potrdila. K temu društvu pristopajo prav pridno tudi Kranjski meščani. Bog daj, da bi jih le prav veliko število bilo, da se bode zalog društva kmalo vspel na lične svote, ki se bodo vsako leto ubožnim učencem v podporo delile. S tem bo Kranjska gimnazija le pridobila, kajti mnogo gorenjskih učencev, ki so do sedaj v Ljubljano tiščali zaradi revščine, kjer so namreč kolikor toliko podpore dobivali, ostajalo bo na Kranjskej gimnaziji, kar bo poslednjej obstanek zagotovilo in jo morda s časoma še celó v veliko gimnazijo povzdignilo.

(Trgovinski promet s Francijo.) Vsled nastalega tarifnega razpora med Rumunijo in Francijo bilo je francosko carinsko upraviteljstvo koncem lanskega leta primorano, od nekterega iz Avstro-Ogerske uvažanega blaga zahtevati potrdilo o izvoru. To določilo je toraj trgovinsko ministerstvo razglasilo. Kakor pa poroča c. kr. poslaništvo v Parizu, zđaj francoska carinska oblastva z ozirom na med tem med Francijo in Rumunijo začasno sklenjeno trgovinsko pogodbo ne zahtevajo potrdila o izvoru pri avstrijskem in ogerskem blagu.

(Razpisana) je služba poštnega odpravnika v Mirni na Dolenjskem. Nese 260 goldinarjev; varščine zahteva se 200 gold. Prošnje v 14 dneh c. k. poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu v Trst.

(Z Dobrne) se nam 19. avgusta piše: V našo okolico je prišlo 1030 gostov. Izmed znancev biva sedaj tukaj g. deželnosodnijski svetovalec Ribič, o katerem Vam je že nekdo sporočal, da je z voza skočivši, padel. Pri nesreči je ta sreča, da se nasledki dotičnega padca ne poznajo nič več, izvzemši neznatno oteklino na roki.

(Za Radetzkyjev spomenik) nabralo se je do sedaj 145.932 gld. 38 kr.

(Kolera.) V Trstu je v poslednjih 24. urah za kolero zbolero 10 oseb, umrle so pa 3. Novih slučajev za kolero v Izoli 7, v Ricmanjih so 3 in v Socergi pa 1. Na Reki v poslednjih 24. urah za kolero ni nihče zbolel in ne umrl.

¹⁾ Iz tega sledi, da primorske c. kr. nemške gimnazije podpirajo hoté ali nehoté le „irredento“, kajti ako bi bile vravnave po § 19, t. j. ako bi bile laške pa slovenske, bi ne mogla tako bujno cvesti „irredentovska“ pšenica. Pis.

Razne reči.

— Papež Pij VII. umrl je dne 20. avgusta l. 1823. Koliko je moral prestati po Napoleonu I. Leta 1804 moral je k Napoleonovemu venčanju v Pariz in 4 leta potem oropal ga je samosilnik za več delov cerkvene države, katero mu je čez eno leto popolno odvezel. Pij VII. ga je zaradi tega izobčil, vsled česar pa Napoleon Pija vjame in odpelje v 5letno vjetništvo, najprej v Savono in potem v Fontainebleau. Leta 1814 povrnil se je slovesno v Rim, ponovil zopet jezuitski red ter izvrstno in slavno vladal sv. cerkev. Umrl je 82 let star in sledil mu je na papeževem prestolu Leon XII.

— Sv. Bernard na Francoskem. Danes je 795 let, odkar je bil v gradu Fontaine na Francoskem rojen sv. Bernard Clairvauski (Klervoški), kateri je v svojem življenju vstanovil 160 samostanov. Prvi samostan vstanovil je v Clairvangu (Klervo) in od tod njegov priimek Clairvauski. Enakočasno z njim vstopilo je v samostan tudi njegovih pet bratov, ki so ga hoteli od samostanskega življenja odvrti, a so se udali zgovornišemu. Tega svetega moža, ktereга so zaradi njegove sladke govornice imenovali medosladkega učenika („doktor melifluus“), spoštovalo in ljubilo ga je vse; v cerkvenih in svetnih zadevah bilo je njegovo mnenje merodajno in vpraševali so ga za svet knezi in škofje. S svojo zgovornostjo vnel je posvetne kneze za novo križarsko vojno in pomagal je pri preosnovi templarskega reda. Papežu Evgeniju III., svojemu učencu, dajal je modre navete in pravila. Velikanska bila je delavnost tega svetnika. Spisal je 21 latinskih velikih spisov, ki so pozneje izšli v dveh folijantih.

Telegrami.

Gradec, 19. avgusta. Tukajšnja konjsko železnico z voznim parkom vred kupilo je Frankfurtsko društvo za 400.000 gold.

Krakov, 19. avgusta. Iz Zakopanov je brzozjavno sporočilo, da se je včeraj dr. Biesiadecki iz Levova prekopicnil iz Rudeče gore in je z rabzbito glavo na mestu mrtev obležal.

Petrograd, 20. avgusta. Pri velikim kosilu v palači Krasnojeselski napil je car na zdravje avstrijskemu cesarju. Godba je zagodla avstrijsko himno.

Montevideo, 19. avgusta. Včeraj je tukaj nekdo na predsednika streljal in ga je le na lici lahko ranil. Hudodelca so takoj prijeli. Razdraženo prebivalstvo ga je pa redarjem iz rok izpulilo in ga je med saboj tako zdelalo, da je vže čez nekaj minut umrl.

Rim, 19. avgusta. Pogodbo na varstvo verskih interesov katolikov na Črni gori podpisala sta včeraj Jakobini in zasobni tajnik črnogorskega kneza.

London, 20. avgusta. Salisbury izjavil se je v gospodski zbornici gledé zunanjih zadev, da povod strahu pred vojsko ni še popolnoma odpravljen, pač pa se ni bati da bi zagazili v politične zadrege. Gledé zavarovanja blagostanja narodov je potrebno, da Turčija, kolikor more, svoje dolžnosti izpolnuje. Angleška se bo vedno poganjala za nedotakljivost Turčije in se nadja, da jo bodo pri tem tudi drugi zavezniki podpirali, katerim je na ohranjenju evropskega miru kaj ležeče.

Tujci.

18. avgusta.

Pri **Maliču**: Anböck, trgovec, iz Draždan. — Reich in Meschel, trgovec, z Dunaja. — Leopold Niklas, trgovec, z Vittisa. — Jakob Znidaršič, profesor, iz Sarajeva. — Blamenschein, potovalec, iz Zagreba. — Milan Derwald, lekar, iz Zagreba. — Stahuljak, Richtarič, Schwarz, Markovič in Novak, pravnik, iz Zagreba. — Anton Nemeč, kaplan, iz Trebnjega. — Josip Močnik, lekar, z družino, iz Kamnika. — M. Malle, zasebnik, iz Reke.

Pri **Stonu**: Kulka in Löwy, potovalec, z Dunaja. — Frane Prine, pivarnar, iz Melk. — Frane Čakavie, kandidat, iz Katzenmarkta. — Emerih Stancel, trgovec, iz Tirnova. — Oto Vogeler, podpolkovnik, iz Dignane. — Marija Hodnik, posestnica, iz B. Bistrice. — Zenkovich, zasebnik, s sestro, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Frane Borštnik, profesor, z družino, iz Dubrovnika.

Pri **Južnem kolodvoru**: Štefan Hummer, nadporočnik, iz Raguse. — Ivana Stoicer, zasebnica, iz Celovca. — Reza Gheršina, zasebnica, z družino, iz Trsta. — Ad. Goriup, potovalec, iz Gorice.

Pri **Avstrijskem caru**: M. Begansky, zasebnik, iz Cirknice. — Jožef Kožuh, profesor, iz Gorice.

Pri **Virantu**: S. Zlabinger, učitelj, s soprogo, z Dunaja.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	734-95	+15-0	sl. szap.	oblačno	13-00	
19. 2. u. pop.	735-22	+17-8	sl. vzh.	oblačno	dež	
9. u. zveč.	735-39	+16-0	sl. vzh.	oblačno		

Dopoludne oblačen dan, popoldne dež z prenehanjem. Srednja temperatura 13-6° C., za 2-5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 60 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	86 " 40 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	121 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	102 " 30 "
Akcije avstr.-ogerske banke	867 " " "
Kreditne akcije	281 " " "
London	126 " " "
Srebro	— " " "
Francoski napoleond.	9 " 99 1/2 "
Ces. cekini	5 " 93 "
Nemške marke	61 " 70 "

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom spisal (21)
Anton Zupančič,
profesor pastirstva.

- I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.
- II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.
- III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.
- IV. del (zakramentali, duhovno vladanje, pisarniška opravila) stane 60 kr., po pošti 65 kr.

➡ Cena celi knjigi 3 gl. 80 kr. ➡

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkt. 7 gl. 92 kr. — Domača 6 gl. 60 kr. — Rž 5 gl. 28 kr. — Ječmen 4 gl. 12 kr. — Ajda 4 gl. 78 kr. — Proso 5 gl. 72 kr. — Turšica 5 gl. 27 kr. — Oves 2 gl. 64 kr.

Izbran obseg nekterih posebno izbornih del bogoslovne književnosti.

<i>Bremscheid</i> , Die sociale Bedeutung der kathol. Kirche	—74
<i>Brück</i> , Lehrbuch der Kirchengeschichte	6.70
<i>Brücker</i> , Die geistlichen Exericien des hl. Ignatius	1.35
<i>Cerkveni govornik slovenskiga duhovstva</i> za vse nedelje in zapovedane praznike skozi leto. I. tečaj	2.20
<i>Chaignon-Mitterrutsner</i> , Betrachtungen für Priester oder: „Der Priester geheiligt durch die Uebung des Gebetes“. 5 delov	1.20
<i>Deharbe-Schneider</i> , Examen ad usum cleri	1.24
<i>Dubois</i> , Der praktische Seelsorger	2.17
<i>Einspieler</i> , Jedro katoliškega nauka	—80
— Krščanski nauk:	
Blagoslovila	—50
Varuj se hudega	—80
Stori dobro	1.60
<i>Einspieler-Mraz</i> , Šolske katekeze:	
za prvenec	—40
za višji razred	1.20
<i>Flis</i> , Stavbinski slogi, zlasti krščanski, njih razvoj in kratka zgodovina z dodatkom o zidanji in popraviljanji cerkv. V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami	6.50
Knjigo imamo tudi v ličnih in solidnih vezih.	
<i>Funk</i> , Opera patrum apostolicorum, 2 zvezka	11.16
<i>Gury</i> , Compendium theologiae moralis	5.77
<i>Jungmann</i> , Theorie der geistlichen Beredsamkeit 2 dela	7.44
<i>Keller</i> , Hundert St. Antonius-Geschichten	—62
<i>Kist</i> , Exempelbuch für Priester u. Volk, 2 zvezka	5.20
<i>Klofutar</i> , Commentarius in epistolam s. apostoli Pauli ad Romanos	2.—
— „ „ „ s. Joannis	2.—
— „ „ „ s. Matthaei	2.—

<i>Klofutar</i> , Svete listne bukve katoliške cerkve ali razlaga in dejanska obravnava vseh listov, ki se berejo ob nedeljah in zapovedanih praznikih celega leta	2.—
<i>Kosec</i> , Krščansko katoliško naravoslovje	—80
— Spovednik in njegova služba	1.20
<i>Melcher</i> , Neunundneunzig Pastorationsbriefe an einen Pfarrer, 2 zvezka	3.72
<i>Müller-Widemayr</i> , Volks-Predigten, II. zvezek: Festtags-Predigten	2.40
<i>Müller</i> , Theologia Moralis, 3 zvezki	9.—
<i>Rudiger</i> , Geistliche Reden, I. zvezek	2.—
<i>Scaramelli</i> , Anleitung zur Ascese, 4 zvezki	10.54
<i>Schäfer</i> , Bibel und Wissenschaft	2.23
<i>Scheeben</i> , Herrlichkeiten der göttlichen Gnade	1.86
<i>Schleiner</i> , Muster des Predigers	5.20
<i>Schlör</i> , Clericus orans atque meditans, vezano	1.50
<i>Schmitt</i> , Erklärung des mittleren Deharbe'schen Catechismus, 3 zvezki	9.30
<i>Schneider-Lehmkuhl</i> , Manuale sacerdotum. Ed. X.	3.41
<i>Schwetz</i> , Theologia fundamentalis seu generalis. Ed. VII.	4.—
— Compendium theologiae dogmaticae. I/II. Ed. II.	6.—
<i>Stöckl</i> , Das Christenthum und die modernen Irrthümer	2.79
<i>Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem</i> poleg nemškiga, od apostolskiga sedeža potujeniga sv. pisma, ki ga je iz Vulgate ponemčil in razložil dr. J. F. Allioli, v 6 debelih zvezkov vezanih	16.—
<i>Tapphorn</i> , Verwaltung des Buss-Sakramentes	2.48
<i>Thalhofer</i> , Erklärung der Psalmen	5.95
<i>Toussaint</i> , Rette deine Seele	1.86
<i>Vering</i> , Lehrbuch des Kirchenrechtes, 2 zvezka	8.68
<i>Zollner</i> , Bibliothek für Prediger, 7 zvezkov	21.08
<i>Zupančič</i> , Duhovno pastirstvo I/IV.	3.80

Prav tako nam je vedna skrb za točno izvrševanje naročil na knjige, ki niso tu omenjene, ktere tudi na ogled in izbero jako radi pošiljamo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani, stolni trg št. 6.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Podpisani naznanjam, da sem jako priljubljene knjižice za mladino, pod naslovom:

„Knjižnica slovenske mladine.“

ktere je spisal, predelal in založil **Iv. Tomšič**, e. kr. učitelj na vladnici, prevzel v svojo zalogo ter se vsi trije zvezki, ki so do zdaj prišli na svitlo, po navedenih cenah vedno dobivajo v moji zalogi in sicer, knjižica:

Dragoljubci, spisal Ivan Tomšič, mehko vezana 18 kr., trdo vez. 26 kr.

Peter Rokodelčič, spisal Iv. Tomšič, mehko vez. 30 kr., trdo vezana 36 kr.

Sreča v nesreči, spisal Janez Cigler, mehko vezana 32 kr., trdo vezana 38 kr., popolnoma v platnu 55 kr.

Gledé na to, da so te knjige jako lepe vsebine, da so prav solidno vezane in olepšane in da se je cena znižala, priporočajo se najbolj za šolske knjižnice, za družine in za raznovrstna darila. (3)

Matija Gerber,
(Jos. C. Gerber)
Založna trgovina s papirjem
književnica,
Ljubljana.

Zahvala.

Spolnujoč prijetno dolžnost, zahvaljuje se udano podpisano vodstvo blagorodnemu gospodu Francu Erženu, e. kr. častniku najuljudnejše za obilico lepih knjig, ki jih je blagovolil podariti tej šoli.

Voditeljstvo ljudske šole v Boljunci,
dné 20. avgusta 1886.

Miroslav Anžlovar,
učitelj-voditelj.

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V **Novomesto** vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V **Lukovco** preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V **Kočevje** preko Velikih Lašč vsak dan ob 7 zjutraj.

V **Kamnik** vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V **Polhov Gradec** in na **Dobrovo** vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na **Ig** ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz **Novega mesta** vsak dan ob 2 popoldne.

Iz **Lukovce** vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz **Kočevja** vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz **Iga** vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz **Kamnika** vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz **Polh. Gradca** in **Dobrove** vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.